

Державна інспекція з карантину рослин по Тернопільській області

Шкідники плодових культур

Американський білий метелик - *Huphantria cunea*

Батьківщиною Американського білого метелика є Північна Америка. В Європу, а саме в Угорщину, АБМ був завезений з вантажем з Північної Америки у 1940 році. В Україні шкідник вперше виявлений у 1952 році в Закарпатській області. З 1966 року відбулося поступове розповсюдження його в інші області країни.

Шкодочинність

Небезпечний шкідник у південних і західних областях України. Пошкоджує понад 140 видів деревних і чагарникових рослин. Породи, яким віддає перевагу, — шовковиця, клен ясенелистий, волоський горіх, плодові дерева: яблуня, груша, слива, айва, черешня. Вони повністю об'їдають листя на деревах, оповиваючи гілки павутиною. Шість—вісім гнізд шкідника на плодовому дереві здатні повністю його знищити.

Біологія

Метелик з розмахом крил 40 – 50 мм; крила білосніжні з шовковистим полиском; тіло вкрите густими білими волосинками; вусики чорні з білим нальотом, у самки ниткоподібні, у самця перисті; ноги світложовті.

Яйце розміром 0,6 – 0,7 мм, кулясте, гладеньке, блакитнувате, іноді жовтувате.

Гусениці молодших віків світложовті; голова, грудний щиток і грудні ноги чорні; вздовж спини два ряди чорних або світложовтих бородавок, по боках — чотири ряди; на кожній бородавці чорні й білі волосинки. Гусениця, яка завершила живлення, — 30 – 40 мм завдовжки, зі спинного боку оксамитовокоричнева, по боках тіла — жовті смуги з оранжевими бородавками, на яких розміщені тонкі світлі волосинки й дві три волосинки чорного кольору; голова і ноги чорні.

Лялечка — 10 – 15 мм, спочатку лимонно-жовта, з часом — темно-коричнева, у темному пухнастому коконі сіруватого кольору.

Зимують лялечки під відмерлою корою дерев, під рослинними рештками, в тріщинах і щілинах парканів, під навісами та в інших захищених місцях. Виліт метеликів навесні відбувається недружно, розтягуючись іноді до місяця. Перші метелики з'являються наприкінці квітня — на початку травня. Тривалість їх життя — 6 – 14 діб. Вони ведуть сутінковий спосіб життя. Самки відкладають яйця на верхній і нижній бік листків та на трав'яну рослинність групами по 300 – 500 яєць, укриваючи кладку тонким прозорим пушком. Плодючість — 1200 – 1500 яєць.

Відроджені гусениці скелетують листок, пізніше з'їдають його цілком, залишаючи тільки грубі жилки. До третього й четвертого віків ведуть спільний спосіб життя, обплітаючи павутиною листя. Починаючи з п'ятого віку, розповзаються і переходять до одиночного способу життя. Активні вночі й

на світанку, вдень сидять на нижньому боці листка. Зі зниженням температури до 5 – 6 °С живлення припиняється. Без живлення гусениці можуть існувати до 15 діб.

Тривалість розвитку гусениць — 45 – 54 доби. За цей час вони линяють 6 – 7 разів. Заляльковуються в різних захищених місцях. На розвиток лялечки потрібно 9 – 14 діб. У липні — серпні відбувається літ метеликів другого покоління. Самки відкладають 2000 – 2300 яєць. Гусениці, які завершили розвиток, у серпні — вересні заляльковуються і залишаються до весни наступного року. В південних областях шкідник розвивається у двох поколіннях. Гусениці, відроджені з однієї кладки яєць, можуть повністю оголити плодове дерево 10 – 15 річного віку. Лялечки гинуть у зимовий період при зниженні температури нижче –30 °С.

Яйцями Американського білого метелика живляться клопи з родин Nabidae і Miridae, скорпіонові мухи, золотоочки, оси, туруни, павуки.

Поширюється АБМ транспортними засобами при перевезенні сільськогосподарської продукції та промислових вантажів (на пакувальному матеріалі).

Середня швидкість розповсюдження у країні становить 30—40 км на рік.

Для попередження занесення АБМ слід проводити детальний огляд імпортованих вантажів, вітчизняної продукції, пакувального матеріалу, транспортних засобів, що надходять з карантинних зон,

регулярно обстежувати багаторічні насадження. Вивіз плодів і садивного матеріалу із заражених господарств, населених пунктів проводити за узгодженням з карантинною інспекцією.

Агротехнічні заходи полягають у збиранні та знищенні гусениць та кладок яєць АБМ. Гілки з гніздами гусениць обрізають і спалюють. Одне не знищене гніздо дасть тисячі таких гнізд в наступному році.

Для ліквідації вогнищ АБМ обробляють плодів сади та лісосмуги інсектицидами дозволеними до використання в Україні.

У зоні поширення шкідника, особливо в населених пунктах, рекомендується застосування бактеріальних препаратів.

У разі виявлення шкідника просимо звернутися в Державну інспекцію з карантину рослин по Тернопільській області за адресою м. Тернопіль, вул. Лук'яновича 3а, тел. (0352)-22-36-27.